

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 63.431 van 5 december 1996
in de zaak A. 67.449/VII-13.679.**

In zake : 1. Johan HAENEBALCKE,
2. Ann DEWITTE,
die woonplaats kiezen bij
Advocaat M. DENYS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Grote Hertstraat 12

tegen :

het Vlaamse gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat H. LANGE,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Schermerstraat 30.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Johan HAENEBALCKE en Ann DEWITTE op 5 februari 1996 hebben ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling van 8 december 1995 waarbij het beroep van de hoofdinspecteur-directeur van het Bestuur Milieu-vergunningen, buitendienst Oost-Vlaanderen, van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap tegen de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 24 maart 1994 houdende

1° het verlenen van de milieuvergunning aan de verzoevende partijen om een te Waarschoot gelegen landbouwbedrijf "te veranderen tot volgende toestand :

- vermindering met 43 niet-productieve zeugen,
- vier beren,
- 1.046 mestvarkens,
- opslag van 1.892 m³ dierlijk mest,

- opslag van 6.000 liter stookolie in een boven-grondse houder;
- het lozen van normaal huisafvalwater in een oppervlaktewater";

2° het weigeren van de vergunning voor verdere uitbreiding van het bedrijf met 600 mestvarkens, gegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing zo wordt gewijzigd dat, wat het aantal dieren betreft, slechts vergunning wordt verleend voor 100 zeugen en 193 gespeende varkens;

Gelet op het arrest nr. 60.341 van 20 juni 1996 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt bevolen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de beschikking van 22 oktober 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 22 oktober 1996 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 21 november 1996;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat T. DE WAELE die, loco Advocaat M. DENYS verschijnt voor

verzoekers, en van Advocaat J. LANGE die, loco Advocaat H. LANGE verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat een onderdeel van het tweede middel machtsoverschrijding aanvoert door het schenden van onder meer het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en het besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1992 tot uitvoering van sommige artikelen van voormeld decreet, doordat (samengevat) het bestreden besluit de milieuvergunning beperkt tot voormeld aantal dieren, stellende dat het in verband met de geplande mestafzet overgelegde contract met een erkend vervoerder "niet in rekening kan worden gebracht" omdat de afnemer reeds mest van iemand anders betreft en omdat de aanvraag niet verenigbaar zou zijn met de doelstellingen van het meststoffendecreet en strijdig met het bepaalde in artikel 5.9.8.3., § 3, van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (VLAREM II), terwijl artikel 5.9.8.3., § 3, van VLAREM II volstaat met te bepalen dat de mest van een inrichting overeenkomstig het mestdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten op een ecologisch verantwoorde wijze moet worden afgezet, en terwijl op de dag van het nemen van de bestreden beslissing het mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan geen voorwaarden bevatten m.b.t. het verlenen van een milieuvergunning enerzijds, en, anderzijds, ze aan producenten van mest slechts verplichtingen oplegden die gelden vanaf de aanvang van de exploitatie;

Overwegende dat in de memorie van antwoord de verwerende partij repliceert dat vaststaat dat de door het bedrijf in kwestie te produceren mest niet op ecologisch verantwoorde wijze zal kunnen worden afgezet nu de voorziene export ervan naar Nederland verboden is en de uitvoer naar Wallonië evenmin kan worden aangenomen daar de betrokken vervoerder voor de opgegeven bestemming reeds andere leveranciers heeft en hij daarenboven niet eens over de toelating beschikt om de bewuste gronden in Wallonië te bemesten; dat zij voorts stelt :

"De verwijzing naar de bepalingen van het Mestdecreet en uitvoeringsbesluiten zijn niet relevant, vermits de bepalingen van het decreet van 23 januari 1991 betrekking hebben op vergunde bedrijven.

Het zou niet opgaan te stellen dat op basis van die reglementering ongehinderd toelatingen tot exploitatie kunnen worden afgeleverd, ook wanneer de mestafzet niet gewaarborgd is, omdat de Mestbank toch een afnameplicht heeft : een eerste vereiste blijft uiteraard en vanzelfsprekend de beperking van de overschotten";

dat zij ten slotte aanvoert :

"Er moet ... in aanmerking genomen worden dat artikel 5.9.8.3. § 3 van Vlarem II uitdrukkelijk de noodzakelijkheid van een ecologisch verantwoorde afzet van de geproduceerde dierlijke mest voorziet.

In het licht van dit vereiste is het dan ook logisch en aangewezen dat aan de aanvragers van een vergunning wordt gevraagd om aan te tonen hoe zij denken aan dit wettelijk vereiste te zullen voldoen.

Toegegeven dat in de stand van de wetgeving op het ogenblik dat het bestreden Besluit werd geveld, wellicht niet van de aanvrager van de vergunning kon geëist worden dat hij sluitende bewijzen zou kunnen voorleggen voor de afzet van alle in de toekomst te produceren dierlijke mest, maar de tekst van het hoger geciteerde artikel van Vlarem II verschaft toch de mogelijkheid aan de vergunningverlenende overheid te onderzoeken of aan dit vereiste in redelijkheid zal kunnen worden voldaan.

Wanneer nu zoals in casu de aanvrager ab initio geen de minste valabele aanwijzing geeft dat hij de te produceren mest op wettelijke wijze zal kunnen afzetten (zie hoger sub 2.a), en zulks ook in de loop van de procedure niet heeft gedaan of kunnen doen,

dan kan de vergunningverlenende overheid, binnen het kader van de wettelijkheid oordelen dat de bewuste aanvraag niet de nodige voorzieningen en maatregelen bevat om verontreiniging van het milieu te voorkomen.

Zulks rechtvaardigt de in deze genomen beslissing";

Overwegende dat de bestreden weigering is gegrond op de volgende motieven :

"Overwegende dat de totale jaarlijkse dierlijke mestproduktie van de inrichting na uitbreiding, overeenkomstig 4 beren, 150 zeugen inclusief biggen en 1.046 andere varkens, 7.517 kg P_2O_5 bedraagt;

Overwegende dat elke milieuvergunningsaanvraag in bijlage de voorziene maatregelen om verontreiniging van het milieu te voorkomen dient te bevatten; dat meststoffen in het algemeen milieuverontreiniging kunnen veroorzaken indien onoordeelkundig gebruikt; dat bij het ontbreken van mestverwerkingsmogelijkheden dierlijke mest enkel kan gebruikt worden voor bemesting van gronden; dat er momenteel, voor wat de toegelaten bemesting betreft, volgende P_2O_5 bemestingslimieten bestaan : 200 kg P_2O_5 per hectare voor de gewassen grasland en maïs en 150 kg P_2O_5 per hectare voor andere gewassen; dat naar de toekomst toe niet kan geweten zijn welke gewassen op een bepaald perceel zullen geteeld worden; dat bovendien in artikel 31, § 2, 1° van het Mestdecreet voorzien is dat deze bemestingslimieten driejaarlijks kunnen herzien worden teneinde een evenwicht te bekomen tussen de opgebrachte hoeveelheid mest en de natuurlijke onttrekking van mineralen; dat momenteel dit evenwicht nog niet bereikt is en dus de kans reëel is dat deze bemestingslimieten in de nabije toekomst lager zullen liggen; dat het derhalve aangewezen is te rekenen met een bemestingslimiet van maximaal 150 kg P_2O_5 per hectare; dat hiertoe in het Mestdecreet enkel documenten bestaan ter staving van de mestafzet voor het lopende kalenderjaar; dat evenwel een milieuvergunning in principe verleend wordt voor een periode van 20 jaar; dat indien de aanvrager onvoldoende gronden in gebruik heeft hij hiertoe contracten op langere termijn kan sluiten met derden; dat het wenselijk is deze contracten een langere looptijd dan één jaar te geven, opdat zou blijken dat de mogelijke milieuverontreiniging over een langere periode voorkomen kan worden; dat hiertoe een periode van drie jaar als een absoluut minimum dient beschouwd te worden;

Overwegende dat de aanvrager beschikt over een oppervlakte cultuurgrond van 1 ha in eigendom en/of pacht, gelegen buiten een grondwaterwingebied en/of het hydrografisch bekken van een oppervlaktewater

waaruit drinkwater wordt gewonnen, waarop met een bemestingsnorm van 150 kg P_2O_5 per hectare en per jaar, een hoeveelheid mest van 150 kg P_2O_5 per jaar kan worden uitgespreid;

Overwegende dat de aanvrager een contract voor mestexport naar Nederland bijsluit; dat dit contract niet in rekening kan worden gebracht, aangezien het transporteren van varkensmengmest naar Nederland ingevolge federale wetgeving verboden is;

Overwegende dat de aanvrager op de gewestelijke milieuvergunningscommissie van 17 juni 1994 nog een contract met erkend vervoerder TRAKO overhandigde, waarbij deze vervoerder deze mest zou exporteren naar een gebruiker in Wallonië; dat dit contract niet in rekening kon worden gebracht, aangezien de in het contract vermelde afnemer reeds een toelating had om mest van iemand anders op deze gronden te voeren; dat voor zover geweten tot op heden nog geen toelating werd verleend aan de n.v. Trako om deze gronden, gelegen in Wallonië, te bemesten;

Overwegende dat de aanvrager dus 150 kg $P_2 O_5$ kan afzetten; dat bijgevolg de grondgebonden en grondverbonden afzet niet voldoende is voor een verantwoording van de mestafzet van deze inrichting; dat er bijgevolg voor deze inrichting naar de toekomst toe onvoldoende mestafzetmogelijkheden zijn om de op de inrichting geproduceerde dierlijke mest op een ecologisch verantwoorde wijze te kunnen afzetten; dat bijgevolg deze aanvraag niet verenigbaar is met de doelstellingen van het Mestdecreet; dat de aanvraag niet verenigbaar is met artikel 5.9.8.3., § 3, van Titel II van Vlarem";

Overwegende dat artikel 5.9.8.3., § 3, van VLAREM II bepaalt wat volgt :

"De geproduceerde dierlijke mest dient overeenkomstig het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en zijn uitvoeringsbesluiten afgezet op een ecologisch verantwoorde wijze";

dat, zoals ze is geredigeerd, vorenstaande reglementsbepaling op zich de vergunningverlenende overheden niet toelaat om op grond van de te verwachten mestproductie en de voorziene afzet ervan, een milieuvergunningsaanvraag tot het uitbreiden van een varkensstapel te weigeren; dat voorts de Raad van State geen bepaling bekend is die op de dag van het nemen van de bestreden beslissing voorschreef dat de aanvrager van een milieuvergunning bij zijn aanvraag documenten dient te voegen of in de loop van de vergunningsprocedure documenten

dient over te leggen met betrekking tot de afzetmogelijkheden van de door de geplande inrichting of uitbreiding te produceren dierlijke mest; dat het meststoffendecreet van 23 januari 1991 zoals het luidde op de dag van het bestreden besluit geen regels bevatte met het oog op het beoordelen van een milieuvergunningsaanvraag noch verbodsbepalingen die aanleiding konden geven tot het weigeren van een dergelijke vergunning; dat in hun hiervoor bedoelde versie dat decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan voorzien in vier mestafzetmogelijkheden : gebruik op eigen cultuurgronden, vervoer naar cultuurgronden van gebruikers gelegen in dezelfde of in aangrenzende gemeenten, vervoer naar andere dan voormelde gronden door een door de Mestbank erkend vervoerder en, ten slotte, afname door de Mestbank; dat in die stand van de wetgeving de overheid derhalve niet de bevoegdheid bezat om bij wege van het weigeren van een milieuvergunning een toekomstig exploitant reeds vooraf de mogelijkheid te ontzeggen om van een of meer van die wettelijke mestafzetmogelijkheden gebruik te maken; dat het onderdeel van het middel ontleend aan de schending of het verkeerd toepassen van het meststoffendecreet van 23 januari 1991, gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling van 8 december 1995 waarbij het beroep van de hoofdinspecteur-directeur van het Bestuur Milieuvergunningen, buitendienst Oost-Vlaanderen, van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap tegen de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 24 maart 1994 houdende

1° het verlenen van de milieuvergunning aan Johan HAENEBALCKE en Ann DEWITTE om een te Waarschoot gelegen landbouwbedrijf "te veranderen tot volgende toestand :

- vermindering met 43 niet-productieve zeugen,
- vier beren,
- 1.046 mestvarkens,
- opslag van 1.892 m³ mest,
- opslag van 6.000 liter stookolie in een bovengrondse houder;
- het lozen van normaal huisafvalwater in een oppervlaktewater";

2° het weigeren van de vergunning voor verdere uitbreiding van het bedrijf met 600 mestvarkens, gegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing zo wordt gewijzigd dat, wat het aantal dieren betreft, slechts vergunning wordt verleend voor 100 zeugen en 193 gespeende varkens.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op achtduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op vijf december 1900 zesennegentig,
door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	D. VERBIEST,	staatsraad,
	R. STEVENS,	staatsraad,
Mevr.	Ch. BAMPS,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

Ch. BAMPS.

M.-R. BRACKE.